

36 . Jurilovca | Județ: Tulcea | Punct: Capul Dolojman | Anul: 2009

Anul: 2009

Cod RAN: 160653.02

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca greacă, Epoca elenistică, Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie

Tipuri sit: tip neprecizat, amenajare/construcție, exploatare minieră

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Religios, ritual și funerar, Neatribuit

Autori: Mihaela Iacob, Marian Mocanu, Eugen Dorel Paraschiv

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea

Raport

Campania din anul 2009 a avut în vedere continuarea cercetării secțiunii SVIII, trasată și cercetată parțial - până la adâncimea de -0,30 m (V)/-0,60 m (E) - în anul 2006, precum și demantelarea și cercetarea matorilor dintre SIV și SVI, excavate în campaniile 1994-1995.

Cercetarea arheologică sistematică din sectorul extra muros, a fost reluată în 19945, întrucât din această zonă pot fi obținute cele mai directe mărturii privind viața din epoca romană timpurie (sec. II-IV p.Chr.) și organizarea spațiului funerar în ultima etapă a locuirii antice de la Argamum (sec. V-VI p.Chr.). În campaniile precedente au fost degajate parțial mai multe edificii datând din epoca romană, fără însă a se putea determina caracterul locuirii. De asemenea, au fost cercetate morminte ale necropolei plane de înhumatie din epoca romano-bizantină, cele mai multe evidențiind schelete depuse dorsal în gropi simple, semnalate prin parapete din lespezi de calcar, sau în camere/sarcofage cu pereții zidiți și capac din plăci de calcar. Majoritatea sunt orientate V - E, iar unele dintre ele prezintă inventar caracteristic epocii. În cadrul sectorului a fost descoperit, în anul 2000, un tezaur de peste 250 monede din bronz din sec. IV-V d.Chr.6

Secțiunea SVIII are o lungime de 24 m, lățimea de 2 m și este împărțită în 12 carouri de 2 x 2 m. Cercetarea în SVIII a avut în vedere verificarea stratigrafiei până la stâncă (sau până la solul viu) și cercetarea unor morminte, a căror existență era sugerată de unele amenajări din piatră, specifice. Cercetările anterioare evidențiaseră faptul că acest perimetru se află la "periferia" locuirii sistematice a platoului argamens, într-un spațiu destinat depozitării resturilor menajere în sec. II-III p.Chr. Cel mai devreme spre sfârșitul sec. IV p.Chr. zona a fost afectată necropolei romano-bizantine. Campania din 2006 a permis cercetarea a trei morminte cu scheletele depuse în groapă simplă și a dus la identificarea altora, marcate prin amenajări din piatră. Pentru degajarea a acestora am procedat la extinderea secțiunii cu 2 m, în dreptul c.5 și 6 spre S, 8, respectiv, 12 spre N.

Până la sfârșitul scurtei noastre campanii am reușit să ajungem, în SVIII, la adâncimea de -1,40 m (E), respectiv -1,20 m (V), epuizând, astfel, la capetele secțiunii - liberă de alte amenajări - stratul arheologic. A fost recuperată o cantitate importantă de ceramică și material tegular din perioada romană timpurie, constând din fragmente de vase getice de epocă romană, dar și fragmente de amfore, ulcioare, opaițe, platouri și boluri hemisferice pergameniene, farfurii cu buza arcuită (pontice), castroane. Au fost recuperate și fragmente de vase de sticlă - între care un fund de platou - mărgele, vitrus.

Amenajările de morminte au fost surprinse în c.5 - 12:

M1/2009 a fost excavat la adâncimea de 0,90 m față nivelul actual de călcare. Defunctul a fost depus în groapă simplă, fără coșciug, decubit dorsal, cu mâinile întinse pe lângă corp, cu orientare V-E; scheletul prezenta o stare de conservare foarte bună; nu au fost identificate piese de inventar. Pe latura dreaptă, groapa mormântului avea o amenajare (parapet) din lespezi de piatră dispuse oblic, pe cant.

M2/2009, situat la o distanță de 2 m V față de M1, era amenajat într-un sarcofag cu dimensiuni

exterioare de 1,30 x 0,50 m, construit din blochete fasonate (două pe latura de N, trei pe latura de S, câte una la cele două capete, toate așezate pe cant). În sarcofag - căruia îi lipsea capacul - era depus un copil. Mormântul a fost găsit răvășit, ca urmare a unei probabile intervenții ulterioare în mormântării: craniul se afla deasupra sarcofagului, iar oasele bazinului erau adunate la capătul de E al acestuia. Mormântul a fost lipsit de orice inventar.

M3/2009 se afla situat la o distanță de 0,50 m N de M 2. Scheletul, orientat V-E, a fost depus în groapă simplă. Întrucât mare parte din schelet intră în profilul de N, M3/2009 nu a fost excavat în această campanie. Ca amenajare, mormântul avea un șir de lespezi oblice dispuse pe latura de S.

M4/2009 se situează pe aceeași linie cu M1 și M5. Este orientat V - E, iar ca semn de mormânt prezenta o amenajare de trei lespezi din piatră dispuse oblic, pe cant, pe latura de N a scheletului. Întrucât și acest mormânt intră în peretele de S al secțiunii, s-a trecut la lărgirea acesteia în direcția indicată; până la sfârșitul campaniei nu am reușit să degajăm suprafața de extindere decât până la nivelul de deasupra mormântului, rămânând ca cercetarea acestuia să se realizeze într-o campanie viitoare.

M5/2009 se situează spre capătul de V al secțiunii, în linie cu M1 și M4. Este orientat E-V. Scheletul a fost depus într-un sarcofag, format dintr-un rând de blochete din piatră fasonată, și a fost acoperit cu lespezi de piatră. Deoarece și acest mormânt se află, în mare parte, în peretele de N al SVIII, am extins secțiunea în această direcție, dar până la sfârșitul campaniei am reușit doar degajarea monumentului sepulcral, nu și cercetarea interiorului acestuia.

M6/2009 este, foarte probabil, puternic deranjat, întrucât noi am găsit doar mandibula și omoplatul spre profilul de N al extinderii secțiunii SVIII.

În interiorul SVIII au mai fost observate și alte câteva amenajări din piatră care ar putea fi puse în legătură cu existența unor morminte, ipoteză ce va trebui verificată în viitor. Densitatea mormintelor într-un spațiu atât de restrâns (14 x 2 m): 3 morminte excavate în 2006, 6 morminte identificate și, în parte, excavate în 2009, orientarea lor pe aceeași direcție (în acest sens: M4, M1 și M5), existența a cel puțin două orizonturi de înhumare, sunt observații care - raportate la datele dobândite din cercetările anterioare în această zonă - conduc la concluzia că ne aflăm într-o zonă centrală și sistematizată a necropolei romano-bizantine.

Cercetarea martorilor dintre SIV și SV s-a realizat numai parțial, din cauza duratei scurte a campaniei și a penuriei forței de muncă. Chiar și în astfel de condiții a fost scos la iveală și curățat unul dintre pereții edificiului dezvelit în 1994-1995 (martorul dintre SIV-SV, c.1-12), a fost recoltată ceramică, fragmente de sticlă (între acestea o piesă de joc), o monedă din bronz tip Gloria Romanorum (8) (anii 364-378).

Cercetarea arheologică sistematică din sectorul extra muros va fi orientată în 2010 spre deschiderea unor suprafețe la N și S de SVIII, dar și spre efectuarea unor sondaje pe platoul argamens pentru delimitarea zonei locuite dincolo de sistemul defensiv al cetății romano-bizantine. [Mihaela Iacob]

Informații suplimentare online

[Raportul 4339 din cronica.cimec.ro](http://raportul4339.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
